

foraarsaget af, at Kiel i 1864 faldt i Tysklands Hænder. Ved Hjælp af Kiel kunde den tyske Kejser faa sin Yndlingsdrøm opfyldt: Tyskland skulde blive en Sømagt af Rang. Kielerkanalen aabner den direkte Udgang til Nordsøen og den ene Dreadnought efter den anden springer ud fra Kiels Skibbygningspladsers Beddinger. Vi maa alle undres over den flittige Nations Evne til at skaffe Penge.

Og i Tysklands Rigsdag indgiver man et Forslag til en Bevilling paa 21 Millioner Pund Sterling (378 Millioner Kroner) til den tyske Flaade for 1910.

England kan ikke blive tilbage. Hertil behøves Penge. Chamberlain sagde for adskillige Aar siden, at der burde lægges Told paa Fødevarerne. Engelske Arbejdere véd, at dette betyder, at det er Arbejderne, fra hvem Pengene skal tages til Militairbudgettet. Kampen for Frihandel har raset i mange Aar. Siden den Tid er Richardt Cobden og John Bright — de store Forkæmpere for Frihandel — Folkets Helte. Chamberlains Planer faldt til Jorden med hele det daværende konservative Ministerium Salisbury.*) Campbell-Bannermann dannede et liberalt Ministerium.***) Ved hans Død overtog Asquith Konsejlpræsidiat. Underhuset ønsker sammen med Ministeriet at lægge Militairudgifterne paa de store Grundbesidderes Skuldre.

House of Lords har forkastet Finantsloven, og Regeringen har maattet fores uden Finantslov. Overhuset har tillige forkastet en lang Række Love, som Underhuset havde vedtaget. Det har endog tilegnet sig *Kronens Ret* til at opløse Parlamentet.

Det er Souverainen der lader opsætte Stævningerne til Pairerne om at møde i »House of Lords«: »Vanskelige og paatrængende Sager skal forhandles, hvorfor vi befaler Eder, ifølge den Huldskab og Troskab I er Os skyldige at være nærværende for at give Eders Raad og deltage i Forhandlingen herom.« Der nævnes de Bøder hver og én skal betale, hvis han kommer *efter Bonnen!* Men Pairerne tager sig Sagen lot. De kommer hverken *for Bonnen* eller *efter den*. Indstævningerne blev — for at nævne et Eksempel — i 1905 udsendte til 600 Pairer. Af disse 600 har de 400 ikke været 10 Gange tilstede under Samlingen 1905 og de 179 er aldeles ikke mødte. Ingen af disse burde i 1906 have været indkaldte, thi Kongen har Ret til at undlade at sende Indkaldelse *til de Pairer, som i en foregaaende Parlamentssamling har behandlet Stævningen med Ringagt*.

Indkaldelserne befaler Pairerne at komme

*) Henimod Slutningen af 1905. Chamberlain havde alt dengang trukket sig tilbage for Rt. Hon. A. Lyttelton.

**) 5. Dec. 1905. Han døde vistnok i 1908.

til Westminster den og den Dato og forhandle med: *Prælaterne, de Store Mænd og Pairerne*. Men *de Store Mænd* som ifølge Loven skulde møde i Overhuset er hidtil ikke indstævned. Det er altsaa paa høj Tid at faa dem med. »Lad os endelig faa dem med«, siger Regeringen, »og lad os sætte dem i de Pairers Sted, som saa længe har været Kronens Indkaldelser overhørig!«

Den første Fægtning vil blive, naar Regeringen hindrer Stævningerne i at blive sendt til de Pairer, der ikke plejede at give Møde. Indkaldelserne er saa eftertrykkeligt skrøve, at ingen Pair kan være i Tvivl om den kongelige Villie. I det forrige Parlament var de konservative og de liberale Parlamentsmedlemmer saa temmelig lige. Dette gav baade Arbejderpartiet og Ierne en vældig Magt. Vi ser, at Asquith bejler til deres Stemmer og holder Ierne »Home-Rule« i Udsigt. Men i dette Øjeblik er man midt i Kampen. Ingen kan forudse hvad Udfaldet bliver!

Deraf vil bestemmes, om man kan sætte en Dæmning for Lordernes Overgreb enten af den ene eller den anden Art.

Spindesiden.

De engelske Kvinder, som nu forlanger Stemmeret beder om noget, de for har været i Besiddelse af.

Lige til 1832 havde Kvinderne Stemmeret og det var netop i dette samme Aar, *da Middelklasserne fik Stemmeret*, at Kvinderne tabte den, de havde havt. Ordet »en Person« blev forandret til »en Mandsperson«. Enhver Kvinde, der var Ejendomsbesidder, havde Ret til at stemme, hvis hun vilde. Der var kun en meget begrænset Stemmeret i hine Dage. Den indbefattede kun 700,000 Stemmeberettigede. I vore Dage er der saa omtrent 7 Millioner. Men i 1832 blev altsaa Kvinderne udelukkede fra at stemme. Der var ialfald nogle faa, som protesterede. Men Afstandene var store, og al Samfærdsel var yderlig besværlig. Kun meget faa Kvinder gad gore de lange Dagsrejser for at afgive deres Stemme. I hine Dage var der saa godt som intet politisk Liv. Men efter at Middelklassen var kommet til Magten, tog det politiske Liv fart, og Kvinderne begyndte at forstaa, at de var blevne udelukkede fra noget, som ialfald Mændene selv satte stor Pris paa. I 1867 kom der atter en Udvidelse af Stemmeretten, da Arbejdsklasserne fik Stemmeret, men først efter at der havde været store Optøjer og Spektakler. En By blev brændt, alt var i Oprør, Slotte blev ødelagte o. s. v. Men da hændte, hvad der altid hænder i England, om man vil noget for fuldt Alvor: Fjenderne trækker sig tilbage og man faar, hvad man vil have. Saaledes fik Byernes Arbejdere Stemmeret.

John Stuart Mill sad dengang i Underhuset og han tog Kvindesagen op, idet han troede, at denne var den mest betydende af alle Sager.

En Petition blev undertegnet af 1499 Kvinder, men Kvinderne i hine Dage var saa frygtsomme, at de ikke vovede at indlevere den i Underhuset (House of Commons), men bad den gamle Æblekone, der sad udenfor Indgangen, om at passe paa den, imedens de gik ind. De fandt John Stuart Mill, og han tog Ansøgningen i Haanden og udbød: »Men denne er jeg vis paa Sejren!« Med det blev en Skuffelse for ham, thi Oppositionen var altfor stærk. Det var altid Middelklasserne, der var Kvindernes værste Fjender. Aristokratiet har aldrig følt noget Ønske om at sætte Kvinderne i nogen underordnet Stilling, og Arbejdsklasserne var altid mere Kammerater med deres Kvinder, end hvad Middelklasserne var. Men dette Spørgsmaal om Stemmeretten laa som en Udsæd og groede blandt Kvinderne, og den blev stærkere og stærkere, jo længere Tid der gik.

I 1882 blev Stemmeretten atter udvidet, og Kvinderne gjorde en stærk Protest mod atter at blive udelukkede, men Mr Gladstone, der var Minister, truede dem med, at hele Petitionen skulde blive tilintetgjort, om Kvinderne forlangte at komme med.

Herpaa fulgte en lang død Tid. Dog dannede Kvinderne bestandigt Stemmeretsforeninger; deres Arbejde tog dog ikke fart, heller ikke blev det et ret levende Spørgsmaal i henvend en Snes Aar.

Men i England dannede Kvinderne store politiske Partier, og de to store politiske Mandspartier, det konservative Parti og det liberale, havde hver store Tropper af Kvinder, der arbejdede for dem. De gjorde hvad man kunde kalde det »smudsige« Arbejde, som f. Ex. at lede Vælgerne op og trække dem, som de bedst kunde, til Valgurnerne og lignende. Primrose-Ligaen ønskede at holde Mindet om Lord Beaconsfield i Ære. Det var et Forbund af konservative Kvinder. Deres Symbol var en Primulaveris, Lord Beaconsfields Yndlingsblomst. Lord Beaconsfield havde altid erklæret sig i Favor af, at Kvinderne fik Stemmeret. Det var under hans Ministerium, at John Stuart Mill indgav Petitionen i 1867, som vi nys omtalte.

Det liberale Parti havde ogsaa deres store Kvinde-Federation i Ryggen, som beløb sig til henvend 100,000 Kvinder. De er meget dygtige Arbejdere, og det liberale Parti siger, at det aldrig taber Modet; ikke engang tabte de det, da de ikke kom til Magten i samfulde 20 Aar. Det liberale Parti kom til Roret igen for henvend 5 Aar siden. Men nu siger den store Kvinde-Federation til Mændene: »Vi bryder os ikke om at skulle slæbe Eders drukne Fædre hen til Valgur-